

RECREATIE
Noord-Holland

2022

Jaarrekening

Recreatie Noord-Holland NV
Postbus 2571
2002 RB Haarlem

+31235202800

info@recreatienoordholland.nl

www.recreatienoordholland.nl

©2023, Recreatie Noord-Holland

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Jaarrekening

Inleiding op de jaarrekening

Kernboodschap

In 2022 heeft Recreatie Noord-Holland (RNH) zich toegelegd op vijf speerpunten, waarmee de dienstverlening aan de recreatieschappen en andere opdrachtgevers verder verbeterde:

- Versterken van het onderling vertrouwen en het scheppen van duidelijkheid over mandaten.
- Waar nodig beter beheersen van werkdruk.
- Versterken verbinding tussen centrale kantoor en beheerlocaties.
- Verbeteren van interne communicatie.
- Verankeren van eigenaarschap en leiderschap.

Bovenstaande speerpunten hangen met elkaar samen en zijn dan ook in samenhang door de organisatie opgepakt. In dit ontwikkeltraject is actief samengewerkt door het management en de medewerkers, zowel in de lijnorganisatie als in de gebiedsteams. Wij ervaren dat het ontwikkeltraject erg succesvol is geweest op al de genoemde speerpunten. De uitkomsten van het tweejaarlijks medewerkersonderzoek, dat in december 2022 heeft plaatsgevonden, laten zien dat de medewerkers van RNH het ontwikkeltraject als positief hebben ervaren. Ze zijn heel tevreden over de organisatie, de autonomie, het hybride werken, de onderlinge samenwerking en de informatievoorziening, meer dan in 2020 bij het voorgaande onderzoek en ook meer dan medewerkers van kleine gemeenten. Daar zijn we blij mee en dat willen we vasthouden en verder uitbouwen.

Samen met de medewerkers zijn ook vijf kernwaarden van RNH bepaald. De kernwaarden geven aan waar we als RNH voor staan, hoe we gezien willen worden en daarmee ook hoe we ons willen onderscheiden van andere organisaties. De vijf kernwaarden zijn: vertrouwen, zorgzaamheid, ontwikkelgericht, werkplezier en onbevangen. Dit wordt komende jaren verder uitgewerkt om hier meer vorm en inhoud aan te geven.

Tegelijk werkte provincie Noord-Holland aan het verkopen van haar aandelen in RNH, waarbij Staatsbosbeheer de beoogde koper is. Het Bestuursbureau trok het proces om te komen tot vernieuwing van de raamovereenkomsten tussen de recreatieschappen en RNH voor de periode na 2024. Deze ontwikkelingen hebben uiteraard effect op de korte en langere termijn, maar welk effect precies is afhankelijk van keuzes die nog gemaakt moeten worden.

RNH heeft in 2022 te maken gehad met een flinke doorstroming van medewerkers. In de loop van het jaar zijn 12 medewerkers nieuw in dienst gekomen, 3 medewerkers zijn op een andere positie in de organisatie gaan werken en 8 medewerkers hebben de organisatie verlaten (op een organisatie van gemiddeld 91 medewerkers). Het ziekteverzuim in 2022 (4,5%) was hoger ten opzichte van 2021 (3,4%), maar lager dan het landelijk gemiddelde (5,6%). Het aantal fte in dienst en ingehuurd bedroeg 1,83 fte minder dan begroot en 1,26 fte meer ten opzichte van 2021.

Daarbij is ten opzichte van de begroting voor circa 1.100 uur minder doorbelast aan opdrachtgevers, omdat deze tijd is besteed aan extra opleidingen voor organisatie- en persoonlijke ontwikkeling, verkenning van de provincie over verkoop van aandelen in RNH, ontwikkeling van een toolbox voor Natuurinclusieve Recreatie en het inwerken van medewerkers die nieuw in dienst zijn gekomen of op een nieuwe positie in de organisatie zijn begonnen.

Door de onvoorziene kosten die RNH heeft moeten maken bij de verkenning van provincie Noord-Holland om haar aandelen in RNH te verkopen (advieskosten en tijdsinzet), de onvoorzien hoge loonontwikkeling volgens de nieuwe cao-afspraken voor 2022/2023 en door lagere omzet bij recreatieschappen (diverse projecten en uitvoeringsprogramma's zijn vertraagd of nog niet gestart), is het bedrijfsresultaat € 307.900 lager dan voor 2022 was begroot. Dit resultaat komt ten laste van de Algemene Reserve.

Interne ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen in 2022 binnen RNH waren:

- Het ontwikkeltraject gericht op de vijf speerpunten, onder andere door trainingen, vernieuwen van de mandaatregeling, meer faciliterend leidinggeven, het bespreken van werkdruk en prioriteiten, het evalueren van gezamenlijke werkprocessen, flexibel gebruik van de diverse kantoor- en overleglocaties en regelmatige personeelsbijeenkomsten over actuele onderwerpen.
- Het gezamenlijk formuleren van de kernwaarden van RNH.
- Positieve uitkomsten van het medewerkersonderzoek in december 2022.
- Bepalen van het beleid voor informatisering en automatisering in de jaren 2022-2025.
- Actualisatie van de mandaatregeling en het inkoop- en aanbestedingsbeleid voor de recreatieschappen en RNH.
- Voorbereiden van de rechtmatigheidsverantwoording bij de recreatieschappen, die volgens een wetwijziging per 1 januari 2023 niet meer door de accountant wordt gedaan.
- Voorbereidingen voor het realiseren van een nieuw, interactief intranet.
- Het Routebureau van RNH heeft een nieuwe programmamanager en besteedt meer aandacht aan verhalen bij de routes en het promoten van routes.
- Met de drie managers Gebiedsbeheer en de medewerkers in de beheerteams is een plattere organisatiestructuur uitgewerkt met meer ruimte voor initiatieven en uitwisselingen. Ook zijn ecologische beheerplannen opgesteld en wordt steeds meer natuurinclusief gewerkt.
- Met de boswachters Toezicht zijn afspraken gemaakt over een aangepast werkrooster en de bezetting in het laagseizoen en het hoogseizoen. Hierdoor kan het team beter inspelen op schommelingen in de behoefte aan inzet door het jaar heen. En de boswachters zijn meer actief op social media.
- De programmamanagers zijn meer in positie gekomen met aandacht voor efficiëntie en beheersbaarheid van de dienstverlening voor de recreatieschappen. Ook vindt meer uitwisseling plaats tussen de teams Programmasturing en Projecten.
- Vanaf 1 juli 2022 werkt Vastgoed met twee teams: een team speciaal gericht op Spaarnwoude en een team gericht op de overige vier recreatiegebieden. De continuïteit van beide teams en de aansluiting op de behoefte van de gebieden is hiermee beter geborgd.

Externe ontwikkelingen

De belangrijkste externe ontwikkelingen die in 2022 van invloed zijn op het functioneren van RNH, waren:

- Provincie Noord-Holland werkte aan het verkopen van haar aandelen in RNH, waarbij Staatsbosbeheer de beoogde koper is.
- Per 1 januari 2022 is het zelfstandige Bestuursbureau van de recreatieschappen opgericht. Het Bestuursbureau kostte in de afstemming en uitvoering nog wel veel tijd en inzet van RNH. Ook werd overlegd om meer helderheid te krijgen waar processen (door het Bestuursbureau) overgaan naar inhoud (door de uitvoeringsorganisatie).
- Het Bestuursbureau trok het proces om te komen tot vernieuwing van de raamovereenkomsten tussen de recreatieschappen en RNH voor de periode na 2024.
- Diverse projecten en uitvoeringsprogramma's voor de recreatieschappen zijn vertraagd of zijn nog niet gestart. Dit heeft verschillende oorzaken, zoals discussie met de provincie Noord-Holland over de compensatie van Natuur Netwerk Nederland, besluitvorming (of uitstel daarvan) door de recreatieschappen en het wachten op subsidiebeschikkingen.
- De samenwerking tussen de recreatieschappen en Staatsbosbeheer, modernisering van de erfpachtcontracten en het vinden van een oplossing voor het beheer van RodS-gebieden (Recreatie om de Stad) werden regelmatig besproken.
- Binnen de recreatieschappen leiden verschillende standpunten vaker tot het uitstellen van beslissingen en ontwikkelingen en het verminderen van intensieve recreatiefuncties.

Balans na winstdeling

In euro	31-12-2022	31-12-2021
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	31.404	137.970
Materiële vaste activa	336.146	252.461
Som der vaste activa	367.550	390.431
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	742.603	851.566
Overige vorderingen	70.034	28.866
	812.637	880.432
Liquide middelen	2.809.441	3.517.118
Som der vlottende activa	3.622.078	4.397.550
KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA		
Crediteuren	155.720	190.164
Belastingen en premies soc.verzekering	409.376	391.054
Pensioenpremie	95.347	85.775
Overige schulden	482.079	860.549
Som der kortlopende schulden	1.142.522	1.527.544
Uitkomst vlottende activa minus kortlopende schulden	2.479.556	2.870.007
Uitkomst activa minus kortlopende schulden	2.847.106	3.260.438
VOORZIENINGEN	155.703	261.135
EIGEN VERMOGEN		
Gestort en opgevraagd kapitaal	370.000	370.000
Overige reserve	-	-
Algemene Reserve	2.321.403	2.629.303
	2.691.403	2.999.303
	2.847.106	3.260.438

Toelichting op de balans

In euro	31-12-2022	31-12-2021
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa		
Aanschafwaarde begin boekjaar	398.813	304.600
Cumulatieve afschrijvingen	-260.843	-127.905
Boekwaarde per begin boekjaar	137.970	176.695
Mutaties in boekjaar		
Investerings	-	94.213
Desinvestering	-	-
Afschrijvingen	-106.566	-132.938
	-106.566	-38.725
Aanschafwaarde per ultimo boekjaar	398.813	398.813
Cum. afschrijvingen	-367.409	-260.843
Boekwaarde per ultimo boekjaar	31.404	137.970

In 2022 heeft RNH geen nieuwe investeringen gedaan in de aanschaf van software. Kosten voor het verbeteren van bestaande software zijn in de exploitatie opgenomen.

Materiële vaste activa

Aanschafwaarde begin boekjaar	724.458	609.437
Cumulatieve afschrijvingen	-471.998	-454.139
Boekwaarde per begin boekjaar	252.460	155.298
Mutaties in boekjaar		
Investerings	197.049	176.115
Aanschafwaarde desinvestering	-30.733	-61.094
Cumulatieve afschrijving desinvesteringen	30.733	61.094
Afschrijvingen	-113.363	-78.952
	83.686	97.163
Aanschafwaarde per ultimo boekjaar	890.774	724.458
Cum. afschrijvingen	-554.628	-471.998
Boekwaarde per ultimo boekjaar	336.146	252.461

In 2022 investeerde RNH in automatiseringsapparatuur (€ 24.590 voor de aanschaf van computers), € 113.796 in meubilair (conform het huisvestingsproject) en in vervoermiddelen (€ 48.437 voor de aanschaf van één elektrische bestelwagen voor het Routebureau en het inwendig ombouwen en beletteren van enkele toezichtwagens). In 2022 is één oude toezichtauto met een nihil boekwaarde verkocht.

In euro	31-12-2022	31-12-2021
VLOTTENDE ACTIVA		
VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA		
Debiteuren		
Per 31 december bedroegen de vorderingen	742.603	851.566
Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde kosten	40.252	17.499
Nog te ontvangen bedragen	29.782	11.367
	70.034	28.866

Er zijn geen vorderingen met een looptijd langer dan één jaar.

LIQUIDE MIDDELEN

ING bank r/c	24.441	2.438.027
Rabobank r/c	-	2.192
ING bank zakelijke spaarrekening	1.400.000	239.588
ING bank zakelijke kwartaal spaarrekening	1.385.000	835.849
Rabo doelreserveren	-	1.462
	2.809.441	3.517.118

De ING bank r/c zijn direct opeisbaar. ING bank zakelijke spaarrekening is op 10 februari 2009 geopend en is direct opeisbaar. ING bank zakelijke kwartaal spaarrekening is op 30 juni 2011 geopend en is direct opeisbaar. De Rabobank r/c en Rabo doelreserveren zijn op 29 augustus 2013 geopend en op 14 januari 2022 opgeheven.

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA**Crediteuren**

Verschuldigd per 31 december	155.720	190.164
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	351.347	308.892
Omzetbelasting	62.070	82.163
Vennootschapsbelasting	-4.041	-
	409.376	391.054

Pensioenen

Pensioenpremie	95.347	85.775
	95.347	85.775

Overige schulden

Reservering vakantiegeld/dagen	331.647	320.087
Overige schulden	150.432	540.462
	482.079	860.549

Onder overige schulden staan verantwoord:

Nog te betalen kosten	72.286	67.757
Netto salaris	-1.140	88
Vooruitontvangen bedragen t.b.v. projecten waarvan de kosten niet in 2022 zijn gemaakt	79.286	472.618
	150.432	540.462

Er zijn geen schulden met een looptijd langer dan één jaar. De Reservering vakantiegeld/dagen is met € 11.560 verhoogd om de verlofschuld aan medewerkers per 1 januari 2023 te dekken. Wanneer medewerkers in 2023 of volgende jaren hun verlofrecht opnemen, zijn die uren niet inzetbaar voor RNH en de recreatieschappen. De Overige schulden zijn afgenomen met € 390.030, met name omdat in 2022 gebruik is gemaakt van vooruitontvangen bedragen (eerder ontvangen subsidievoorschotten), zoals voor het uitvoeren van de Boerenlandpadregeling en het project Realisatie Wandelnetwerk en Toeristische Overstappunten (TOP's) Zuid Kennemerland.

In euro

31-12-2022 **31-12-2021****VOORZIENINGEN**

Voorziening jubileumuitkeringen	69.893	75.348
---------------------------------	--------	--------

Voorziening langdurig zieken/WW aanspraken	70.810	110.787
Voorziening vitaliteitsverlof	15.000	75.000
	<u>155.703</u>	<u>261.135</u>

Voorziening jubileumuitkeringen

Saldo per 1-1-2022	75.348
Dotatie	5.658
Onttrekking	-11.113
Saldo per 31-12-2022	<u>69.893</u>

Vier medewerkers hebben in 2022 een uitkering ontvangen vanwege hun werkjubileum. De opgebouwde rechten voor jubileumuitkeringen in komende jaren zijn opgenomen in deze voorziening, ook voor medewerkers die in de loop van 2022 in dienst zijn gekomen.

Voorziening langdurig zieken/ WW aanspraken

Saldo per 1-1-2022	110.787
Dotatie	5.180
Onttrekking	-45.157
Saldo per 31-12-2022	<u>70.810</u>

Onttrekking: Voor vijf ex-medewerkers waren kosten geraamd in deze voorziening. Voor deze medewerkers zijn in 2022 daadwerkelijk kosten gemaakt, maar lagere kosten dan voorzien. Vanwege de gemaakte kosten wordt € 45.157 uit de voorziening onttrokken.

Dotatie: Voor 2023 en volgende jaren worden ook kosten voorzien voor het (deels) doorbetalen van WW-uitkeringen aan vier ex-medewerkers. Op basis van een actuele inschatting wordt hiervoor € 5.180 aan de voorziening toegevoegd, zodat de voorziening naar verwachting groot genoeg is om toekomstige WW-kosten te kunnen betalen.

Voorziening vitaliteitsverlof

Saldo per 1-1-2022	75.000
Dotatie	-11.095
Onttrekking	-48.905
Saldo per 31-12-2022	<u>15.000</u>

Onttrekking: In 2022 hebben 20 medewerkers (van 60 jaar en ouder) gebruik gemaakt van de mogelijkheid om tot 50% van hun Persoonlijk Opleidingsbudget (de POB-regeling) te gebruiken voor vitaliteitsverlof. Dit betreft € 48.905. Voor medewerkers die al voor 2018 in dienst waren, liep de periode van de POB-regeling af in 2022, wat verklaart waarom in 2022 zo veel vitaliteitsverlof is aangekocht.

Dotatie: Omdat € 11.095 kan vrijvallen uit de voorziening vindt een negatieve dotatie plaats. Met ingang van 2023 begint voor veel medewerkers een nieuwe POB-periode van vijf jaren. Voor

medewerkers die na 2018 in dienst zijn gekomen lopen de vijf jaren van de POB-regeling door vanaf het moment dat zij in dienst kwamen. Medewerkers kunnen dus vitaliteitsverlof blijven aankopen tot 50% van de POB-regeling, maar per jaar zal dit veel minder zijn vergeleken met 2022, omdat het verspreid wordt over een langere periode. De verwachting is dat gemiddeld 30 medewerkers € 2.500 van de POB-regeling inzetten om verspreid over vijf jaren vitaliteitsverlof aan te kopen. Dit betreft jaarlijks € 15.000. Net zoals het POB-budget kunnen deze kosten vanaf 2024 in de begroting worden opgenomen. Voor 2023 is hiervoor nog geen budget begroot. Om die reden blijft nu € 15.000 in de voorziening behouden en kan de rest vrijvallen ten gunste van het resultaat van 2022.

In euro	31-12-2022	31-12-2021
---------	------------	------------

EIGEN VERMOGEN

Gestort en opgevraagd kapitaal	370.000	370.000
--------------------------------	---------	---------

Het geplaatst en volgestort kapitaal bedraagt € 370.000 verdeeld in 370 aandelen van € 1.000,- die geheel zijn volgestort.

Algemene Reserve

Stand per 1-1-2020	2.629.303	2.624.710
Resultaat lopend boekjaar	-307.900	-95.407
Overboeking van/naar Overige reserve	-	100.000
Stand per 31-12-2020	2.321.403	2.629.303

Onttrekking: Het negatieve resultaat van 2022 komt ten laste van de Algemene Reserve. RNH heeft op verschillende fronten moeten schakelen in de dynamische omstandigheden van 2022 en ook om de eigen ambities te realiseren. Door de onvoorziene kosten die RNH heeft moeten maken bij de verkenning van provincie Noord-Holland om haar aandelen in RNH te verkopen (advieskosten en tijdsinzet), de onvoorzien hoge loonontwikkeling volgens de nieuwe cao-afspraken voor 2022/2023 en de lagere omzet bij recreatieschappen, is het bedrijfsresultaat € 307.900 lager dan voor 2022 was begroot.

Overige reserve

Stand per 1-1-2020	-	100.000
Dotatie	-	-
Overboeking van/naar Algemene reserve	-	-100.000
Onttrekking	-	-
Stand per 31-12-2020	-	-

Zoals in de RNH begroting 2023 al is voorzien, neemt de weerstandscapaciteit van RNH af van een voldoende naar een matige weerstandscapaciteit.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

RNH heeft een huurovereenkomst met Recreatieschap Spaarnwoude voorkantoorruimte aan de Genieweg 46, Velsen Zuid. De huurkosten exclusief servicekosten bedragen in 2022 € 58.480 exclusief btw per jaar. De overeenkomst geldt voor de periode van 1 jaar en wordt telkens stilzwijgend verlengd voor een aansluitende periode van 1 jaar. Bij beëindiging van de huurovereenkomst moet een opzegtermijn van tenminste 1 jaar in acht worden genomen.

Ook gebruikt RNH twee dienstwoningen van Recreatieschap Spaarnwoude voor de huisvesting van de agrarisch beheermedewerkers voor informatieboerderij Zorgvrij. De kosten hiervoor bedragen in 2022 € 9.443 per jaar.

RNH heeft een meerjarig leasecontract voor één voertuig, lopend van juni 2019 tot juni 2024. De kosten bedragen in 2022 € 9.123 exclusief btw per jaar, exclusief brandstofkosten. RNH heeft een meerjarige overeenkomst met de Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Water, Land en Dijken voor het beheer en onderhoud van routevoorzieningen op boerenlandpaden, lopend van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026. De kosten bedragen € 8.854,54 exclusief btw per jaar.

RNH heeft voor werkzaamheden van het Routebureau vier detacheringsovereenkomsten met bedrijven voor sociale werkvoorziening. De overeenkomsten zijn voor onbepaalde tijd en de kosten bedragen in 2022 € 80.234,50 per jaar.

Voor de clouddiensten heeft RNH een Europese aanbesteding gehouden en na een positieve beoordeling van een proef wordt een contract gesloten voor een periode van 3 jaren. De kosten bedragen in 2023 € 180.600 per jaar.

De samenwerkingsrelatie met de recreatieschappen is beschreven in raamcontracten. Vanaf 2009 waren dat vijfjaarlijkse contracten. In 2021 hebben de recreatieschappen besloten om met ingang van 1 januari 2022 een bestuursbureau in te stellen, zodat een betere scheiding van opdrachtgeverschap (de recreatieschappen) en opdrachtnemerschap (RNH als uitvoeringsorganisatie van de recreatieschappen) ontstaat. Daarbij hebben de vijf recreatieschappen in 2021 de raamovereenkomsten met RNH verlengd voor 2022 en 2023. En eind 2022 is besloten die raamovereenkomsten te verlengen voor het jaar 2024. De opzegtermijn van de overeenkomsten betreft één jaar. Per jaar stellen de schapsbesturen hun begrotingen vast en daarmee de jaarlijkse concrete opdracht aan RNH. Het bestuursbureau werkt samen met een ambtelijke werkgroep aan vernieuwing van de raamovereenkomsten met de intentie om die weer voor langere termijn af te spreken.

Resultaatbestemming

De directeur-bestuurder heeft, met goedkeuring van de raad van commissarissen, bepaald dat het negatieve resultaat over 2022 ten laste komt van de Algemene Reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

De meest relevante gebeurtenissen na de balansdatum zijn:

- het besluit van de provincie Noord-Holland om op basis van de indicatieve bieding van Staatsbosbeheer verder te gaan met onderhandelingen voor de verkoop van de aandelen van RNH;
- de uitvraag van de provincie Noord-Holland namens de vijf recreatieschappen om een extern bureau in te huren om het Bestuursbureau te helpen bij het maken van nieuwe raamovereenkomsten met RNH.

Verkenning verkoop aandelen RNH

Op 21 februari 2022 hebben de Gedeputeerde Staten van Noord-Holland besloten het verkoopproces van de aandelen in RNH voort te zetten. Staatsbosbeheer heeft een indicatieve bieding uitgebracht en dat biedt voor de provincie voldoende basis om verder te

gaan met onderhandelingen. Het streven van de provincie Noord-Holland is om de aandelen per 1 januari 2024 te verkopen.

Vernieuwing raamovereenkomsten tussen RNH en recreatieschappen

De recreatieschappen hebben in 2022 het Voorzittersoverleg aangewezen als bestuurlijk opdrachtgever voor het proces om te komen tot verlenging van de raamovereenkomsten met RNH. Het streven is om in het najaar van 2023 nieuwe raamovereenkomsten te kunnen vaststellen voor de periode vanaf 1 januari 2025. Het Bestuursbureau werkt dit samen met een ambtelijke werkgroep uit. In maart 2023 heeft het Bestuursbureau aan het Voorzittersoverleg gemeld dat inhuur van een extern bureau nodig is voor het analyseren van- en adviseren over de diensten en kostprijsystematiek. Het is nog niet duidelijk op welke termijn er overeenstemming is.

Winst- en verliesrekening

In euro	JAARREKENING 2022	BEGROTING 2022	JAARREKENING 2021
OMZET			
Omzet Projecten	9.350.009	9.425.803	8.703.767
Directe Projectkosten	-722.954	-665.000	-465.667
Bruto marge	<u>8.627.055</u>	<u>8.760.803</u>	<u>8.238.101</u>
OVERIGE OPBRENGSTEN	<u>25.690</u>	<u>-</u>	<u>75.000</u>
KOSTEN			
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	4.978.302	5.078.890	4.737.539
Soc. lasten en pensioenlasten	1.491.121	1.624.256	1.560.428
Overige personeelslasten	<u>1.443.651</u>	<u>1.046.545</u>	<u>1.158.910</u>
Afschrijvingen (Im)materiële vaste activa	7.913.074	7.749.691	7.456.876
Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten	99.880	122.262	137.819
Kantoorkosten	536.693	519.970	455.133
Vervoerskosten	17.794	23.750	16.945
PR & Marketing	37.789	55.000	40.905
Algemene kosten	<u>148.157</u>	<u>90.754</u>	<u>90.695</u>
Som der bedrijfslasten	<u>8.947.484</u>	<u>8.755.803</u>	<u>8.395.757</u>
BEDRIJFSRESULTAAT	<u>-294.739</u>	<u>5.000</u>	<u>-82.656</u>
Rentelasten	13.161	5.000	12.751
Rentebaten	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
RESULTAAT	<u>-13.161</u>	<u>-5.000</u>	<u>-12.751</u>
RESULTAAT	<u>-307.900</u>	<u>-</u>	<u>-95.407</u>

Toelichting op de winst- en verliesrekening

In euro	JAARREKENING 2022	BEGROTING 2022	JAARREKENING 2021
OMZET			
Omzet Projecten	9.350.009	9.425.803	8.703.767
Directe Projectkosten	-722.954	-665.000	-465.667
Bruto Marge	<u>8.627.055</u>	<u>8.760.803</u>	<u>8.238.101</u>
De omzet van RNH wordt gerealiseerd bij verschillende opdrachtgevers:			
Recreatieschappen			
1. Recreatieschap Spaarnwoude	3.433.591	3.462.041	3.245.377
2. Groengebied Amstelland	1.389.987	1.499.061	1.278.953
3. Recreatieschap Twiske-Waterland	1.181.146	1.263.116	1.283.272
4. Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	940.702	880.860	874.326
5. Recreatieschap Geestmerambacht	1.094.826	1.024.113	961.103
6. Routebureau voor recreatieschappen	344.708	356.000	359.418
Subtotaal recreatieschappen	<u>8.384.960</u>	<u>8.485.191</u>	<u>8.002.448</u>
Andere opdrachtgevers			
7. Routebureau voor andere opdrachtgevers	928.553	894.000	635.628
8. Toezichtbureau voor andere opdrachtgevers	27.646	46.612	37.131
9. Overige projecten voor andere opdrachtgevers	8.850	-	28.560
Subtotaal andere opdrachtgevers	<u>965.049</u>	<u>940.612</u>	<u>701.319</u>
Totale omzet	<u>9.350.009</u>	<u>9.425.803</u>	<u>8.703.767</u>

De omzet in 2022 was € 75.794 lager dan begroot: afgerond € 100.000 lagere omzet bij de recreatieschappen en € 25.000 hogere omzet bij andere opdrachtgevers. De belangrijkste oorzaken zijn:

1. Diverse projecten en uitvoeringsprogramma's voor de recreatieschappen zijn vertraagd of zijn nog niet gestart. Dit heeft verschillende oorzaken, zoals:
 - a. discussie met de provincie Noord-Holland over de compensatie van als Natuur Netwerk Nederland begrensde gebied waar recreatievoorzieningen moeten komen;
 - b. besluitvorming (of uitstel daarvan) door de recreatieschappen;

- c. het wachten op subsidiebeschikkingen. In verband daarmee vult RNH vacatures voor met name projectleiders niet direct in. De capaciteit aan medewerkers in eigen dienst en inhuur is steeds zo veel mogelijk afgestemd op de concrete behoeften van onze opdrachtgevers. Door krapte op de arbeidsmarkt heeft RNH moeite om voldoende geschikte mensen te vinden voor onder meer de functie Boswachter Toezicht.
2. Verschuivingen bij andere opdrachtgevers:
- Hogere omzet Routebureau, met name door extra werk voor de realisatie van Wandelnetwerk en TOP's Zuid Kennemerland.
 - Lagere omzet van het Toezichtbureau voor andere opdrachtgevers, omdat met de beperkte beschikbare menskracht de focus is gelegd op het werk in de recreatiegebieden.
 - Hogere omzet overige projecten, namelijk het in opdracht van de provincie Noord-Holland maken van een ontwerp voor herinrichting van het voorplein van Fort bezuiden Spaarndam.

OVERIGE OPBRENGSTEN

Overige opbrengsten	25.690	-	75.000
	25.690	-	75.000

De post Overige opbrengsten betreft een tegemoetkoming in de kosten voor groene boa's, ontvangen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze subsidie betrof afgerond € 159.000, waarvan € 133.000 is gegeven aan de recreatieschappen en circa € 26.000 voor RNH overblijft.

KOSTEN

Personeelskosten

Lonen en salarissen

Bruto lonen	4.053.918	4.143.399	3.883.161
Reservering IKB	918.726	925.192	846.101
Reservering jubileumuitkering	5.658	10.300	8.276
	4.978.302	5.078.890	4.737.539

De kosten van lonen en salarissen worden met € 100.588 onderschreden, omdat RNH voor 2,6 fte minder medewerkers in eigen dienst had dan was begroot. Daarbij had RNH in 2022 te maken met een flinke doorstroming van medewerkers: in de loop van het jaar zijn 12 medewerkers nieuw in dienst gekomen, 3 medewerkers zijn op een andere positie in de organisatie gaan werken en 8 medewerkers hebben de organisatie verlaten. Op basis van het lagere aantal fte zou de onderschrijding groter zijn geweest, maar daar staat tegenover dat de loonontwikkeling volgens de CAO-afspraken voor 2022/2023 hoger is dan was begroot. Gemiddeld waren 89 personeelsleden in dienst (79,1 fte). In 2021 waren dat 89 personeelsleden (78,1 fte).

Honorering bestuurder

Op grond van de Wet normering topinkomens (WNT) is voor 2022 een bedrag van € 216.000 vastgesteld als maximum bezoldigingsnorm voor topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. De honorering van de bestuurder, de heer J. Gilliam, in dienst sinds 1 maart 2017, blijft onder de maximale grens van de WNT en bedroeg in 2022 € 165.093 (in 2021 was dat € 159.632).

Sociale lasten en pensioenlasten

Premies sociale lasten	361.876	432.084	333.266
Uitkeringen UWV	-36.631	-	158.426
Overgangspremie VPL	150.102	124.076	136.735
Pensioenlasten	685.212	788.925	616.479
Werkgeversdeel ZVW	330.562	279.171	315.521
	<u>1.491.121</u>	<u>1.624.256</u>	<u>1.560.428</u>

De sociale lasten zijn € 133.135 lager dan begroot. Dit is het gevolg van het lagere aantal fte in dienst, een onttrekking uit de voorziening langdurig zieken en WW-uitkeringen. Ook waren de pensioenlasten te hoog begroot. Anderzijds werken de CAO-afspraken voor 2022/2023 ook door in de sociale lasten.

Overige personeelslasten

Inleenvergoedingen	822.556	564.810	644.090
Bijzondere beloningen	7.180	5.000	59.608
Reiskosten woon/werk en verblijfskosten	97.276	60.000	68.122
Scholing & Opleiding	157.751	164.500	137.075
ORT	80.901	80.000	55.554
Bereikbaarheidsregeling	18.019	18.113	18.393
Diverse personeelskosten	259.968	154.122	176.069
	<u>1.443.651</u>	<u>1.046.545</u>	<u>1.158.910</u>
Totaal personeelskosten	<u>7.913.074</u>	<u>7.749.691</u>	<u>7.456.876</u>

De overige personeelslasten overschrijden de begroting, met name omdat RNH veel gebruik heeft gemaakt van tijdelijke inhuur. De inleenvergoedingen zijn € 257.746 hoger dan begroot. Dit was nodig voor het invullen van het grote aantal vacatures en de benodigde menskracht om de opdrachten voor de recreatieschappen uit te voeren. De weer toenemende reiskosten door het verdwijnen van coronamaatregelen leiden tot een overschrijding van € 37.276 ten opzichte van de begrote reis- en verblijfskosten.

De diverse personeelskosten zijn € 105.846 hoger dan begroot door:

- een eenmalige uitkering aan alle werknemers als onderdeel van die CAO-afspraken (afgerond € 40.500),
- extra kosten die de Ondernemingsraad heeft moeten maken in verband met de verkenning van de provincie Noord-Holland om haar aandelen in RNH te verkopen (circa € 8.500),
- een relatief hoge thuiswerkvergoeding (circa € 21.500),
- overschrijding van de werkkostenregeling waarvoor belasting moet worden betaald; de WKR-eindheffing (circa € 21.500),
- diverse kleine afwijkingen leiden tot ongeveer € 14.000 hogere kosten.

In totaal worden de Overige personeelslasten met € 397.106 overschreden.

De totale personeelskosten worden met € 163.383 overschreden.

AFSCHRIJVINGSKOSTEN

Afschrijvingen software	106.566	110.000	132.938
Afschrijvingen automatisering	22.299	20.750	17.333
Afschrijvingen meubilair	49.762	47.626	28.134
Afschrijvingen vervoermiddel	41.302	36.825	33.486
waarvan doorbelast aan schappen	-25.832	-20.825	-14.506
Totaal afschrijvingskosten	<u>194.097</u>	<u>194.376</u>	<u>197.384</u>

De afschrijvingskosten wijken niet veel af van de begroting. De vernieuwing en elektrificering van toezichtauto's komt grotendeels ten laste van de recreatieschappen waarvoor de voertuigen worden ingezet. Per saldo zijn de totale afschrijvingskosten € 279 lager dan begroot.

OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN**Huisvestingskosten**

Huur	58.480	57.273	55.605
Gas	6.206	5.410	5.330
Electra	3.439	3.348	3.428
Water	241	374	80
Schoonmaakkosten	23.745	23.482	22.798
Beveiliging	1.543	1.218	1.359
Klein onderhoud	4.121	20.000	42.159
Belastingen	1.640	10.127	6.697
Overige huisvestingskosten	<u>465</u>	<u>1.030</u>	<u>364</u>
	99.880	122.262	137.819

De huisvestingskosten worden met € 22.382 onderschreden, doordat minder onderhoud aan het kantoorgebouw nodig was (afgrond € 16.000) en door creditering van waterschapslasten na definitieve vaststelling van de jaren 2019, 2020 en 2021 (circa € 8.500). Daarnaast leiden diverse kleine afwijkingen tot ongeveer € 2.000 hogere kosten. De huisvestingskosten worden met € 22.382 onderschreden, doordat minder onderhoud aan het kantoorgebouw nodig was (afgrond € 16.000) en door creditering van waterschapslasten na definitieve vaststelling van de jaren 2019, 2020 en 2021 (circa € 8.500). Daarnaast leiden diverse kleine afwijkingen tot ongeveer € 2.000 hogere kosten.

Vennootschapsbelasting

Op grond van artikel 2 lid 5 Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 is RNH integraal belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). De Vpb-positie van RNH is mede afhankelijk van de vraag of RNH activiteiten uitvoert die zijn vrijgesteld van de heffing van Vpb. RNH laat dit jaarlijks beoordelen door een onafhankelijke belastingadviseur. Net als in voorgaande jaren geldt ook in 2021 dat de activiteiten van RNH zijn vrijgesteld van heffing van Vpb of dat RNH een negatief resultaat behaalt. Zowel de vrijstellingen als het in aanmerking te nemen verlies worden opgenomen in de aangifte vennootschapsbelasting 2022.

Kantoorkosten

Kopieer- en drukwerk	19.793	22.660	24.723
Porto- en vrachtkosten	3.137	6.130	5.623
Telefoon- en dataverkeer	63.325	70.000	65.342
Kantoormaterialen	4.796	3.090	3.431
Abonnementen	10.543	8.955	8.175
Automatiseringskosten	331.404	349.785	280.090
Accountantskosten	62.771	31.930	38.617
Verwerking salarisadministratie	11.857	13.000	11.952
Overige kantoorkosten	<u>29.067</u>	<u>14.420</u>	<u>17.180</u>
	536.693	519.970	455.133

De kantoorkosten worden met € 16.723 overschreden. Terwijl de meeste kantoorkosten afnemen, stijgen met name de accountantskosten. Dit betreft een reservering voor de jaarrekeningcontrole, waarbij nieuwe regelgeving extra controlewerkzaamheden noodzakelijk maken. De overschrijding op overige kantoorkosten komt met name door controle en vernieuwing van AED's.

Vervoerskosten

Brandstof	3.941	5.500	4.772
Onderhoud auto's	1.904	5.500	5.282
Verzekering auto's	3.664	1.500	3.208
Wegenbelasting auto's	1.002	1.500	1.287
Overige vervoerskosten	<u>6.434</u>	<u>7.500</u>	<u>10.809</u>
	17.794	23.750	16.945

De vervoerskosten onderschrijden de begroting met € 5.956, omdat een shortleasecontract voor een auto voor het Routebureau begin 2022 is beëindigd.

PR & Marketing

Promotiemateriaal	8.936	25.000	12.245
Jaarverslag	<u>28.853</u>	<u>30.000</u>	<u>28.660</u>
	37.789	55.000	40.905

De kosten voor promotiemateriaal onderschrijden de begroting met € 16.064, omdat hier in 2022 terughoudend mee om is gegaan. De totale kosten voor PR & Marketing komen € 17.211 lager uit dan begroot.

Algemene kosten

Advieskosten	91.586	44.805	46.732
RVC	30.554	20.000	24.307
Overige bedrijfskosten	<u>26.017</u>	<u>25.949</u>	<u>19.656</u>
	148.157	90.754	90.695

De advieskosten overschrijden de begroting met € 46.781. Dit komt met name door de inhuur van adviseurs vanwege de verkenning van de provincie Noord-Holland om haar aandelen in RNH te verkopen aan Staatsbosbeheer (€ 44.950). Daarnaast maakt RNH gebruik van adviseurs voor de ontwikkeling van een exploitatiemodel voor de recreatieschappen, voor uitwerking van een toolbox natuurinclusieve recreatie, maar ook juridische zaken, fiscaliteiten, aanbestedingsbeleid, informatiehuishouding en een medewerkersonderzoek.

Raad van Commissarissen

Onder de post RVC wordt met name de bezoldiging voor de leden van de Raad van Commissarissen geboekt, maar in 2022 ook de begeleiding van een zelfevaluatie van de RvC en de werving van een nieuw lid voor de RvC. De begroting is hierdoor met € 10.554 overschreden.

De Wet normering topinkomens (WNT) beperkt de maximale vergoeding voor leden van de RvC tot 10 procent en voor de voorzitter tot 15 procent van het inkomen van de bestuurder. De vergoedingen van de voorzitter en de leden van de Raad van Commissarissen liggen in het verslagjaar onder de maxima die de WNT voorschrijft.

De totale Algemene kosten zijn € 57.403 hoger dan begroot.

Rentelasten

Rente en bankkosten	13.080	5.000	12.751
Heffingsrente	81	-	-
	<u>13.161</u>	<u>5.000</u>	<u>12.751</u>
Rentebaten			
Bankrente	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

De aanhoudend lage rentestand leidt ertoe dat banken, net als in 2021, meer kosten in rekening brengen.

Grondslagen en ratio's

ALGEMENE TOELICHTING

De vennootschap Recreatie Noord-Holland N.V., statutair gevestigd te Haarlem, is feitelijk gevestigd aan de Genieweg te Velsen-Zuid en is ingeschreven in de Kamer van Koophandel onder nummer 34207316. De aandelen van de vennootschap zijn 100% in bezit van de provincie Noord-Holland.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met BW2 Titel 9 en de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving Micro en Kleine ondernemingen. Alle activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij hieronder anders is vermeld.

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Immateriële vast activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingswaarde verminderd met afschrijvingen. Het gehanteerde jaarlijkse afschrijvingspercentage van de immateriële vaste activa bedraagt 33,33%. Met eventuele bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de aanschaffingswaarde onder aftrek van de afschrijvingen die gebaseerd zijn op de geschatte economische levensduur. Met eventuele bijzondere waardeverminderingen wordt rekening gehouden.

De afschrijvingen vinden als volgt plaats:

Automatisering	:	33,33% per jaar
Inventaris	:	20% per jaar

Investeringsgedaan in de loop van het boekjaar worden maandelijks afgeschreven vanaf het moment dat de investering is begonnen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde. Na de eerste waardering vindt de waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. De debiteuren zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Als er sprake is van mogelijke oninbaarheid wordt een voorziening opgenomen.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen als er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijk verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- en het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Voorziening jubileumuitkeringen

De rechtspositieregeling die RNH volgt, de CAO Provincies, bevat regelingen voor de jubilea van werknemers bij 12½, 25, 40 en 50 jaar dienstverband. De gratificatie voor het 12½ jarig jubileum is per 1 juli 2019 afgeschaft. Iedereen die op 1 juli 2019 in dienst was bij RNH behoudt echter het recht op deze gratificatie. Een deel van de betreffende medewerkers heeft deze gratificatie laten uitbetalen, terwijl een ander deel het tot dan toe opgebouwde bedrag heeft laten staan. Dit bedrag is opgenomen in de voorziening, die voor jubileumuitkeringen is opgenomen. De Voorziening jubileumuitkeringen is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening langdurig zieken / WW-aanspraken

RNH betaalt de loonkosten van langdurig zieke medewerkers en de WW-uitkeringen volledig uit. De kosten voor medewerkers waarvan verwacht wordt dat zij niet meer reïntegreren, zijn in de voorziening opgenomen. De kosten zijn berekend door een inschatting te maken van het aantal medewerkers en de periode waarin RNH de loonkosten moet blijven doorbetalen. Ook zijn de berekende WW-aanspraken opgenomen, zoals deze bekend zijn per ultimo boekjaar.

RNH is eigen risicodrager voor uitkering bij werkloosheid.

Voorziening vitaliteitsverlof

In de CAO Provincies is opgenomen dat het vanaf 1 januari 2021 voor medewerkers van 60 jaar en ouder mogelijk is om tijd voor vitaliteit te sparen. Dit kan door inzet van maximaal de helft van het Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB), voor zover dat nog niet aan opleidingen is besteed. Voor de medewerkers die al voor 2018 in dienst waren, loopt de eerste POB-periode tot en met 2022. Daarom is in 2022 relatief veel gebruikgemaakt van de regeling. Voor hen begint in 2023 een nieuwe POB-periode. En voor medewerkers die na 2018 in dienst zijn gekomen, schuift de periode van vijf jaren evenredig door. Daarom wordt verwacht dat per jaar minder gebruikgemaakt zal worden van de regeling. Medewerkers die van de regeling Vitaliteitsverlof gebruikmaken, zijn minder uren declarabel inzetbaar. In dat geval heeft RNH minder inkomsten of moet RNH ter compensatie kosten maken voor inhuurkrachten. Om dat financieel te dekken, is geld gedoteerd aan de voorziening, dat grotendeels ten gunste van het resultaat van 2022 kan vrijvallen. Omdat het voor 2023 nog niet in de reguliere begroting is opgenomen, wordt 1/5 van € 75.000 in de voorziening gehouden.

Reserves

Het eigen vermogen bestaat uit:

- opgevraagd en gestort kapitaal;
- de Algemene Reserve;
- en Overige reserve.

GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Rekening houdend met de grondslagen van waardering wordt het resultaat bepaald. Het resultaat is het verschil tussen het totaal van de baten en het totaal van de kosten, op basis van historische prijzen en voor zover die aan het betreffende jaar toe te rekenen zijn.

Omzet projecten

De opbrengst uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de omzet projecten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoedingen, na aftrek van tegemoetkomingen, kortingen en omzetbelasting.

STATUTAIRE BEPALINGEN RESULTAATBESTEMMING

De resultaatbestemming vindt plaats overeenkomstig artikel 20 van de statuten. Hierin is aangegeven dat het bestuur onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen bepaalt welk gedeelte van de winst wordt gereserveerd. De overblijvende winst staat ter beschikking aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

RATIO'S**Liquiditeitsratio's:**

Current Ratio (= vlottende activa / vlottende passiva)	3,17
Quick Ratio (= vlottende activa excl. voorraden / vlottende passiva)	3,17

Solvabiliteit:

Eigen vermogen / balanstotaal	67%
-------------------------------	-----

Rentabiliteit:**Bedrijfsresultaat**

Rentabiliteit eigen vermogen (= bedrijfsresultaat / gemiddeld eigen vermogen x 100%)	-10,4%
--	--------

Rentabiliteit totaal vermogen (= bedrijfsresultaat / gemiddeld totaal vermogen x 100%)	-6,7%
--	-------

Resultaat

Rentabiliteit eigen vermogen (= resultaat / gemiddeld eigen vermogen x 100%)	-10,8%
--	--------

Rentabiliteit totaal vermogen (= resultaat / gemiddeld totaal vermogen x 100%)	-7,0%
--	-------

Vaststelling door de directie

Deze jaarrekening is onder voorbehoud van goedkeurende verklaring van de accountant vastgesteld door de directie van RNH in de managementvergadering van 4 april 2023; op basis van de bevindingen van de accountant zijn onderdelen aangepast in de periode van 11 tot en met 24 april 2023; en in de vergadering van 10 mei 2023 heeft de raad van commissarissen, met een kleine tekstuele toevoeging, met de jaarrekening ingestemd.

Velsen-Zuid, 12 mei 2023

J.J.L. Gilliam

Directeur-bestuurder

ACCOUNTANTSVERKLARING

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Recreatie Noord-Holland N.V. te Haarlem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Recreatie Noord-Holland N.V. per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de winst- en verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Recreatie Noord-Holland N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te

liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.
- Wij communiceren met de met raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 30 mei 2022 Baker
Tilly (Netherlands) N.V.

drs. J.M.A. Drost RA
Partner Audit